

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : टिआरएन-०२१७/ प्र.क्र.१० /सीपीटीपी
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १३ नोव्हेंबर, २०१७.

- संदर्भ** - १. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. टिआरएन-०१३/प्र.क्र.८४/१३/ १२-अ,
दि.२०.१.२०१४.
२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. टिआरएन-०२१६/ .क्र.५८/सीपीटीपी,
दि.०४.०१.२०१७.
३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. टिआरएन-०५१७/प्र. क्र. ३६/सीपीटीपी,
दि. २१.०७.२०१७

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत राज्यसेवा परीक्षेद्वारे शासनसेवेत नियुक्त होणाऱ्या अधिकाऱ्यांसाठी अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांप्रमाणे दोन वर्षे कालावधीचा एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षणाचा कार्यक्रम सुरु करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये घेतला. यानुसार गट "अ" आणि गट "ब" मधील अधिका-यांचा एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम अनुक्रमे यशदा, पुणे आणि वनामती, नागपूर या प्रशिक्षण संस्थांमार्फत राबविला जात आहे.

२. सध्या प्रशिक्षणाच्या पहिल्या व दुसऱ्या तुकडीचे २ वर्षांचे प्रशिक्षण पूर्ण झाले असून तिसऱ्या व चौथ्या तुकडीचे प्रशिक्षण सुरु आहे. प्रशिक्षणादरम्यान प्रशिक्षणार्थीना किरकोळ रजेव्यतिरिक्त कोणतीही रजा मंजूर न करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असूनही काही उमेदवार प्रशिक्षणास रुजू होऊन पुढील राज्यसेवा / केंद्रीय लोकसेवा परीक्षेची तयारी, वैद्यकीय कारणास्तव, स्वतःच्या विवाहासाठी इत्यादी कारणांसाठी प्रशिक्षणादरम्यान गैरहजर रहातात अथवा ७९ आठवड्यांच्या प्रशिक्षणाच्या टप्प्यादरम्यान परस्पर नियंत्रक अधिका-यांकडे रजेचा अर्ज सादर करून विहित पद्धती न अनुसरता अनधिकृतरित्या गैरहजर रहातात, असे निदर्शनास आले आहे. हीच बाब विचारात घेऊन यापूर्वी वेळोवेळीच्या सूचनांन्वये उमेदवारांना प्रशिक्षणास रुजू होण्यास मुदतवाढ घेण्याचीही मुभा देण्यात आली आहे. प्रशिक्षणादरम्यानही दोन टप्प्यात एक-एक आठवड्यांची सुट्टी देण्यात येते. तरीही परिवीक्षाधीन उमेदवारांनी परिवीक्षाधीन कालावधीत रजा घेणे वा अनधिकृतपणे गैरहजर राहण्याच्या बाबी उपस्थित होत आहेत. या पार्श्वभूमीवर एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण देण्यात येणा-या प्रशिक्षणार्थ्यांच्या रजेबाबत ठोस निर्णय घेणे आवश्यक होते. प्रशिक्षणा दरम्यान परिवीक्षाधीन अधिका-याने रजा घेतल्यास संपूर्ण प्रशिक्षण कार्यक्रमावर विपरित परिणाम होतो व या प्रशिक्षणाचा हेतू साध्य होत नाही. साहजिकच हे प्रशिक्षण परिवीक्षाधीन अधिका-यांनी अतिशय गांभीर्याने घेणे आवश्यक आहे. सबब एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमादरम्यान प्रशिक्षणार्थीना द्यावयाच्या रजेबाबत शासन आता पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय -

एकत्रित परिवक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमादरम्यान परिवक्षाधीन अधिका-यांना परिशिष्ट 'अ' मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे केवळ अपरिहार्य कारणांसाठीच प्रशिक्षण कालावधीत रजा मंजूर करण्यात येतील. परिशिष्ट "अ" मधील सर्व तरतूदी एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या तिस-या, चौथ्या व या पुढील सर्व तुकड्यांसाठी लागू करण्यात येतील.

२. परिवीक्षाधीन पोलीस उप अधिक्षक / सहायक पोलीस आयुक्त या पदासाठी पायाभूत प्रशिक्षण तसेच पुनर्विलोकन व उजळणी प्रशिक्षण टप्प्यासाठी सदर शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्यात येईल. तथापि, महाराष्ट्र पोलीस अकॅडमी, नाशिक येथील प्रशिक्षण कालावधीमधील रजांकरीता खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल.

अर्जित रजा :- महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम, १९८१ मधील नियम क्रमांक ५२ परिशिष्ट - दोन मध्ये नमूद अनुक्रमांक (५) अन्वये पोलिस विभागाच्या नियंत्रणाखालील प्रशिक्षण कालावधीत प्रशिक्षणार्थींना अर्जित रजा देय नाही.

वैद्यकीय रजा :- पोलीस उपअधिक्षक / सहायक पोलीस आयुक्त पदावरील या प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांना या शासन निर्णयातील वैद्यकीय रजेच्या तरतूदीनुसार वैद्यकीय रजा अनुज्ञेय राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७१११५१०४६४१३८०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. रा. ठाकूर)

उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२,
२. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२,
३. अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
४. सह सचिव/ उप सचिव (महसूल / गृह / ग्राम विकास / वित्त /सहकार/नगर विकास / राज्य उत्पादन शुल्क /परिवहन/ सामान्य प्रशासन / शालेय शिक्षण/उद्योग व ऊर्जा/कौशल्य विकास व उद्योजकता).
५. सर्व जिल्हाधिकारी / मुख्य कार्यकारी अधिकारी

६. महासंचालक, यशदा, राजभवन आवार, बाणेर रोड, पुणे,
७. कुलगुरु, मुंबई विद्यापिठ, कलिना सांताकूझ, मुंबई.
८. संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन संस्था (वनामती), नागपूर,
९. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (**पत्राद्वारे),
१०. निवडनस्ती कार्यासन सीपीटीपी, सीपीटीपी-अ, सीपीटीपी-ब .

परिशिष्ट - अ

एकत्रित परिविक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत प्रशिक्षण घेणा-या परिविक्षाधीन अधिका-यांना द्यावयाच्या रजांबाबतचे धोरण

अ) राज्य सेवा परीक्षेद्वारे शिफारसपात्र उमेदवारांना एकत्रित परिविक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमास रुजू होण्यापूर्वी शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक टिआरएन ०६१७ / प्र.क्र. ४२/ सीपीटीपी, दिनांक ३ जुलै, २०१७ व समक्रमांकित शुध्दीपत्रक दिनांक १२ जुलै, २०१७ तसेच त्याअनुषंगिक वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या शासन निर्णयामधील निकष व तरतुदीनुसार परिविक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमास रुजू होण्यापूर्वी एक वर्षाची मुदतवाढ अनुज्ञेय आहे.

ब) पायाभूत प्रशिक्षण, अनिवार्य संलग्नता, महाराष्ट्र व दिल्ली दर्शन, तांत्रिक / व्यावसायिक प्रशिक्षण आणि पुनर्विलोकन व उजळणी या टप्प्यांच्या प्रशिक्षण कालावधीत प्रशिक्षणार्थींना नैमित्तिक रजेव्यतिरीक्त कोणत्याही स्वरूपाची रजा अनुज्ञेय असणार नाही.

तथापि या प्रशिक्षणाच्या टप्प्यांमध्ये प्रशिक्षणार्थी अनधिकृतरित्या गैरहजर राहिल्यास त्याची रजा विनावेतन करण्यात येईल तसेच अनधिकृत रजेच्या कालावधीतील प्रशिक्षणाचा खर्च त्याच्या ठोक वेतनातून वसूल करण्यात येईल किंवा गैरहजेरीचा कालावधी अकार्यदिन करणे किंवा सेवा समाप्त करणे याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.

क) परिविक्षाधीन अधिकाऱ्यांना जिल्हास्तरीय संलग्नता प्रशिक्षणाच्या टप्प्यादरम्यान (कालावधी ७९ आठवडे) खालीलप्रमाणे रजा अनुज्ञेय राहतील.

नैमित्तिक रजा

संबंधित सक्षम प्राधिकारी नियमानुसार नैमित्तिक रजा मंजूर करतील.

अर्जित रजा

सदर रजेसाठी परिविक्षाधीन अधिकारी यांनी त्यांना आवश्यक असलेल्या रजेच्या दिनांकाच्या किमान ७ दिवस अगोदर सक्षम प्राधिकारी यांच्याकडे रजा मंजूरीसाठी विनंती अर्ज सादर करणे आवश्यक राहिल. सक्षम प्राधिकारी यांनी परिविक्षाधीन अधिकाऱ्यास त्याची रजा सुरु होण्यापूर्वी रजा मंजूर करणे किंवा रजा नामंजूर करणे याबाबतचा निर्णय कळविणे आवश्यक राहिल. कोणत्याही परिस्थितीत परिविक्षाधीन अधिकाऱ्यास त्याने अर्जित केलेल्या (रजा खाती शिल्लक असलेल्या अर्जित रजा) अर्जित रजेच्या मर्यादेहून अधिक कालावधीची रजा मंजूर करण्यात येऊ नये.

वैद्यकीय रजा

- परिवीक्षाधीन अधिकारी प्रकृती अस्वास्थ्यामुळे उपस्थित राहू शकत नसल्यास त्याने त्याप्रमाणे तात्काळ सक्षम प्राधिकारी यांना कळविणे आवश्यक राहिल. वैद्यकीय कारणास्तव रजा मंजूर करण्याचा विनंती अर्ज प्राप्त झाल्यास रजा मंजूर करण्यास सक्षम प्राधिकारी यांनी वैद्यकीय तज्ज्ञांच्या शिफारशीनुसार ७ दिवसांच्या मर्यादेत वैद्यकीय रजा मंजूर करावी.
- वैद्यकीय तज्ज्ञांनी ७ दिवसांहून अधिक कालावधीसाठी रजेची आवश्यकता असल्याची शिफारस केल्यास संबंधित प्रशिक्षणार्थीने या शासन निर्णयाचा उल्लेख करून सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे अर्ज सादर करावा व त्याची एक प्रत सामान्य प्रशासन विभागास पाठवावी. प्रशिक्षणार्थीने असा अर्ज सादर केल्यास त्याला वैद्यकीय मंडळाकडे तपासणीसाठी पाठविण्याची जबाबदारी ही रजा मंजूर करणाऱ्या सक्षम प्राधिकाऱ्याची राहिल. वैद्यकीय मंडळाची शिफारस प्राप्त झाल्यानंतर ७ दिवसांहून अधिक रजा मंजूर करणे आवश्यक असल्यास त्याबाबतचा प्रस्ताव सक्षम प्राधिकारी यांनी सामान्य प्रशासन विभागास तात्काळ सादर करावा.
- वैद्यकीय कारणास्तव अनुपस्थितीचा कालावधी उलटून गेल्यानंतर वैद्यकीय रजा मंजूर करण्याचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाल्यास संबंधितांविरुद्ध (रजा मंजूर करण्यास सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या विरुद्ध) पर्यवेक्षणातील ढिलाईच्या अनुषंगाने कडक कारवाई करण्यात येईल.
- तसेच परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्यांनी घेतलेली वैद्यकीय रजा योग्य कारणाशिवाय घेतली असल्याचे निदर्शनास आल्यास त्याची सेवा समाप्त करण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.
- वैद्यकीय रजेच्या सबबीखाली रजेच्या कालावधीत राज्यसेवा / केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची परीक्षा अथवा इतर स्पर्धा परीक्षा दिल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधित परिवीक्षाधीन अधिकारी शासनाची दिशाभूल करित असल्याने त्याची सेवा समाप्त करण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.

ड) परिवीक्षाधीन अधिकारी यांना वरीलप्रमाणे रजा मंजूर केल्यामुळे रजा कालावधीतील प्रशिक्षणाचे मुल्यमापनसंदर्भात खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल.

- १) नैमित्तिक रजांचा कालावधी वगळता अन्य रजांचा कालावधी विचारात घेऊन त्या कालावधीपुरता कमाल एक वर्षाच्या मर्यादेत परिवीक्षाधीन कालावधी वाढविण्यात येईल. कोणत्याही परिस्थितीत परिवीक्षाधीन कालावधी नियमित २ वर्षांचा परिवीक्षाधीन कालावधी व वाढीव कमाल एक वर्ष मर्यादपेक्षा अधिक वाढविण्यात येणार नाही.
- २) जिल्हा संलग्नतेच्या पहिल्या १० आठवड्यांच्या टप्प्यात पूर्व परवानगीने मंजूर रजेवर असलेल्या प्रशिक्षणार्थीने, त्याचा रजा कालावधीतील प्रशिक्षणाचा अपूर्ण टप्पा पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल. या कालावधीतील प्रशिक्षणाचे नियोजन करण्याची जबाबदारी रजा मंजूर करणाऱ्या अधिकाऱ्यांची राहिल.

ई) परिवीक्षाधीन अधिकारी पूर्वपरवानगी न घेता परिवीक्षाधीन कालावधीत अनधिकृत गैरहजर राहिल्यास त्याप्रकरणी खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात येईल.

- १) प्रशिक्षणादरम्यान पूर्व परवानगीने रजा मंजूर करुन न घेता अनुपस्थित राहणे तसेच प्रशिक्षणासाठी उपस्थित राहण्याचे कळवूनही त्यास प्रतिसाद न देणे ही बाब कार्यालयीन शिस्तीचा भंग करणारी समजण्यात येईल.
- २) अशा प्रकरणी संचालक, एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रम / ज्या कार्यालयातून प्रशिक्षणार्थीचे वेतन व भत्ते आहरित करण्यात येतात तेथील कार्यालय प्रमुखाने परिवीक्षाधीन अधिकारी यांच्यावर गैरशिस्तीच्या अनुषंगाने १५ दिवसात खुलासा करण्याची कारणे दाखवा नोटीस तात्काळ बजवावी व परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्याकडून खुलासा प्राप्त झाल्यास तो खुलासा त्यावरील कार्यालयाचे / संस्थेचे अभिप्राय नमूद करुन सामान्य प्रशासन विभागास तात्काळ सादर करावा. परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्याने वरील मुदतीत खुलासा सादर न केल्यास त्याचे प्रकरण संस्था/ कार्यालयाच्या अभिप्रायासह सामान्य प्रशासन विभागास तात्काळ सादर करावे.
- ३) वरील (२) प्रमाणे प्राप्त अभिलेखाच्या आधारे वाजवी कारणास्तव अनुपस्थित राहिल्याचे निदर्शनास आल्यास परिवीक्षाधीन अधिकाऱ्याची परिवीक्षाधीन कालावधीतील अनधिकृत गैरहजेरी देय व अनुज्ञेय रजा देऊन नियमित करण्यात यावी किंवा कसे व त्यांचा परिवीक्षाधीन कालावधी अनधिकृत गैरहजेरीएवढा वाढविण्यात यावा किंवा कसे याचा निर्णय घेण्यात येईल.
- ४) परिवीक्षाधीन अधिकारी अवाजवी कारणास्तव प्रदीर्घ कालावधीसाठी अनधिकृत गैरहजर राहिल्याचे निदर्शनास आल्यास त्याची अनधिकृत गैरहजेरी विनावेतन समजण्यात यावी व अनधिकृत गैरहजेरीचा कालावधी अकार्यदिन करण्यात यावा किंवा त्याची नियुक्ती रद्द करण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.
- ५) परिवीक्षाधीन अधिका-यांची अनधिकृत गैरहजेरी विनावेतन ठरविण्याचा निर्णय घेण्यात आल्यास त्यास अनधिकृत कालावधीतील वेतन व भत्ते देय होणार नाहीत. त्यास अनधिकृत कालावधीतील वेतन व भत्ते देण्यात आले असल्यास त्याचे समायोजन पुढील कालावधीतील वेतन व भत्ते यातून करण्यात येईल.
- ६) जिल्हा संलग्नतेच्या टप्प्यात अनधिकृत गैरहजर राहिलेल्या प्रशिक्षणार्थीने, त्याचा अनधिकृत गैरहजेरीतील प्रशिक्षणाचा अपूर्ण टप्पा पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल.
- ७) प्रशिक्षणार्थी अनधिकृतरित्या गैरहजर राहिल्यास शासन आदेश (सामान्य प्रशासन विभागाचे आदेश) प्राप्त झाल्याशिवाय त्यास पुढील प्रशिक्षणास रुजू करुन घेण्यात येवू नये.

फ़) प्रसूती रजा -

राज्य सेवा परिक्षेद्वारे शिफारसपात्र महिला उमेदवार त्या प्रशिक्षणास रुजू होण्याच्या वेळी गर्भवती असल्यास किंवा प्रसूतीच्या कारणास्तव किंवा एक वर्षाच्या आतील मुलांच्या संगोपनासाठी शासनाच्या शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक टिआरएन ०६१७ / प्र.क्र. ४२/सीपीटीपी, दिनांक ३ जुलै, २०१७ व समक्रमांकित शुध्दीपत्रक दिनांक १२ जुलै, २०१७ तसेच त्याअनुषंगिक वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या शासन निर्णयामधील निकष व तरतुदीनुसार परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमास रुजू होण्यापूर्वी एक वर्षाची मुदतवाढ घेऊ शकतात.

महिला परिवीक्षाधीन अधिकारी एकत्रित परिवीक्षाधीन प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या दरम्यान गर्भवती राहिल्यास त्यांना प्रसूती रजेसंदर्भातील तरतुदी लागू राहतील. त्यांच्या प्रकरणी प्रसूती रजा कालावधीतील प्रशिक्षण पुढील तुकडीसोबत पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल.

ग) इतर अटी व शर्ती

- १) परिवीक्षा कालावधी जास्तीत जास्त १ वर्षांनी वाढविता येत असल्याने या वाढीव कालावधीत प्रशिक्षणाचे सर्व टप्पे संबंधित अधिका-यांनी पूर्ण करणे आवश्यक आहे. अन्यथा परिवीक्षाधीन अधिका-यांच्या सेवा समाप्त करण्याबाबत शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.
- २) प्रसूती रजा व अन्य रजेच्या कालावधीमध्ये प्रशिक्षणाचा अपूर्ण राहिलेला टप्पा पुढील तुकडीसोबत व परीक्षा नियमातील अर्हता गुणांसह पात्र (Qualify) होऊन पूर्ण करणे बंधनकारक राहिल तसेच संबंधित प्रशिक्षणार्थी अधिकारी सदर प्रशिक्षणाच्या टप्प्यात परीक्षा नियमातील अर्हता गुणांसह पात्र (Qualify) न झाल्यास त्यांचा परिवीक्षा कालावधी असमाधानकारक समजण्यात येऊन त्यांची नियुक्ती समाप्त करण्यात येईल.
- ३) प्रसूती रजा व अन्य रजेच्या कालावधीमध्ये प्रशिक्षणाचा अपूर्ण राहिलेला टप्पा संबंधित प्रशिक्षणार्थी अधिकाऱ्यांनी परीक्षा नियमातील अर्हता गुणांसह पात्र (Qualify) केला तरी रजेच्या कालावधीतील प्रशिक्षणाचे मूल्यांकन हे शून्य गुण राहिल व अंतिम मूल्यमापनासाठी सदर टप्प्याचे गुण विचारात घेतले जाणार नाहीत. साहजिकच गैरहजर टप्प्यातील शून्य गुण मूल्यांकना आधारेच प्रशिक्षणार्थ्यांची सेवाज्येष्ठता त्या तुकडीतील संवर्गातर्गत निश्चित करण्यात येईल.
